

Dokument nr. 8:30.

(1998-99)

Forslag fra stortingsrepresentantene Annelise Høegh og Per-Kristian Foss om endring i verdipapirfondloven slik at det gis adgang til å opprette ideelle verdipapirfond.

Til Stortinget.

Bakgrunn

Flere norske ideelle organisasjoner; Den Norske Kreftforening, Amnesty International Norge og Avholdsfolkets Landsråd, har stått bak søknader om å opprette såkalte ideelle verdipapirfond.

Etter en langvarig saksbehandling i Kredittilsynet og Finansdepartementet ble søknadene avslått i november 1998. I Finansdepartementets brev til Kredittilsynet av 26.11.98 uttales:

«Departementet har etter en helhetsvurdering, og under noe tvil, kommet til at det ikke er i samsvar med gjeldende regelverk å godkjenne fond som etter sine vedtekter kan foreta utdelinger til ideelle formål. Departementet har bl. a. særlig lagt vekt på at en slik godkjenning synes å stride mot forarbeidenes uttalelse om at formålet med fondsvirksomheten er å gi andelseierne fortjeneste.»

Departementet peker videre på i sin begrunnelse at denne problemstillingen neppe var aktuell da loven ble vedtatt, og at det vil være hensiktsmessig at det skapes klare linjer på området.

Siden departementet, under tvil, har kommet til at ideelle verdipapirfond ikke er tillatt etter dagens regelverk, er det derfor nødvendig å endre loven.

Om ideelle verdipapirfond

Det særegne ved ideelle verdipapirfond er at en andel av avkastningen i fondet skal deles ut til ideelle organisasjoner. Den enkelte andelseier skal selv kunne velge hvilke av de ideelle organisasjoner forvalteren av fondet har inngått avtale med som skal tilgodeses.

I praksis vil en slik ordning fungere slik at man kjøper en andel i et verdipapirfond, som forvaltes av en profesjonell fondsforvalter. Denne fondsforvalteren har inngått avtale med en eller flere ideelle organisasjoner, og man kan velge hvilke(n) av disse som skal motta bidrag fra ens andel av fondets årlige avkastning. Det antas at det vil kunne variere fra fond til fond hvor stor del av avkastningen som skal utbe-

tales til ideelle organisasjoner og hvor stor del som skal gå til andelshaveren på vanlig måte.

Utviklingen i samfunnet gjør det nødvendig for de ideelle organisasjonene i Norge å se etter nye finansieringskilder for sin virksomhet. Etablering av ideelle fond vil være en ny og meget interessant inntektskilde for ideelle organisasjoner i Norge. Siden sparing i verdipapirfond ofte har en langsiktig karakter kan ordningen blant annet bidra til stabile inntekter, for eksempel til forskjell fra tilfeldige bidrag mv. Dette vil være en klar fordel for organisasjonene. For den enkelte andelsinnehaver/giver vil ordningen med ideelle fond kunne forenkle prosessen med å gi bidrag til ideelle organisasjoner.

Ideelle fond har vist seg attraktive både for investorer og berørte ideelle organisasjoner i andre land. Slike fond er blant annet tillatt i Sverige, der erfaringene med ordningen er gode. Den største aktøren innenfor slike fond i Sverige har på vegne av sine andelseiere sendt 130 millioner kroner til veldedige svenske organisasjoner de siste 6 årene, ifølge Aftenposten 19. november 1998. Bare i 1997 ble det utbetalt 42 millioner svenske kroner. Amnesty International i Sverige får over 10 pst. av sine samlede inntekter fra ordningen med ideelle fond. Erfaringene har også vist at ideelle fond har gitt en minst like god avkastning på investert kapital som andre fond. I brev fra Kredittilsynet til Finansdepartementet 24.7.97 om denne saken opplyses at

«I Sverige er det godkjent ideelle fond. Finansinspektionen har på telefon opplyst at de så langt ikke har negative erfaringer med denne typen fond.»

Å gi adgang til etablering av ideelle fond vil være en naturlig oppfølging av den brede oppslutningen på Stortinget om å styrke de frivillige og ideelle organisasjonene.

Ideelle verdipapirfond vil i hovedsak kunne være underlagt de regler som gjelder for verdipapirfond generelt.

Ved siden av de positive konsekvensene for ide-

elle organisasjoner av å gi adgang til å opprette ideelle fond, må det i denne saken tillegges betydelig vekt at det er vanskelig å gi noen god begrunnelse for at ideelle fond ikke skal være tillatt.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1999 legge frem forslag om endringer i verdipapirfondloven og eventuelle andre relevante lover, slik at det gis adgang til å opprette ideelle verdipapirfond.

12. februar 1999.